

[Skovmand.]

samme beretning blev der i 1967-68 trukket 25 mill. kr. mindre på lånene, end man havde ventet. Hvis der ikke sker en lempelse af lånebetingelserne, vil vi stå i fare for, at de tosidede udviklingslån ikke kan følge med i det tempo, der blev fastsat i femårsplanen.

I det udvalg, der blev nedsat sidste folketingsår i anledning af en lignende forhøjelse af beløbsrammen, blev det oplyst, at man altid gik med til, at et u-land fik lov til at anvende 25 pct. til lokale omkostninger, når det bad om det. Jeg vil gerne spørge ministeren, om ikke det vil være muligt generelt at give u-landene adgang til at bruge 25 pct., hvor de selv mener pengene er bedst anvendt, og herudover åbne mulighed for, at den ubundne del af lånene i visse tilfælde yderligere forøges, hvor det ikke er muligt på hensigtsmæssig måde at passe danske industrileverancer ind i u-landenes behov. En sådan lempelse af lånepraksis vil ikke betyde, at Danmark kom til at gå i spidsen, for andre lande, som vi plejer at sammenligne os med — først og fremmest Storbritannien og Sverige — er for længst gået over til en mere liberal praksis.

Det må i denne forbindelse ikke glemmes, at Danmark internationalt går ind for, at alle lande skal opgive deres bindinger af lånene til u-landene. Hvis der virkelig kom til at ske en sådan international lempelse af lånevilkårene, ville resultatet formentlig blive til skade for Danmark, eftersom danske varer ikke er særlig kendt i u-landene og vi inden for mange områder ville have svært ved at tilbyde så gode betingelser som de store landes virksomheder.

Jeg kan være ganske enig med den konservative ordfører, hr. Haunstrup Clemmensen, i, at det er ønskeligt, at dansk erhvervsliv kommer til at deltage i den danske u-landsbistand. Men skal det ske, og skal dansk industri kunne skabe sig et kommende marked i u-landene, må det formentlig ske gennem en specialisering, og en sådan specialisering fremmes ikke af sådanne lånevilkår; at industrien på forhånd ved, at u-landene er nødt til at købe dansk, hvis de skal udnytte lånemidlerne.

Jeg vil i øvrigt godt spørge ministeren, om man ikke kunne undersøge konsekvenserne af at erstatte lånene til udviklingslandene med direkte tilskud. Det vil økonomisk set

ikke koste os noget, såfremt vi holder fast ved målsætningen om, at vi skal yde 1 pct. af vor nationalindkomst i u-landshjælp. I de internationale opgørelser trækkes tilbagebetalinger i form af afdrag og renter nemlig fra de forskellige landes bistand til u-landene. Ved at opgive kravet om tilbagebetaling vil vi spare både os selv og u-landene for nogle meget store ubehageligheder, når landene om nogle år skal betale pengene tilbage. Gældsbyrden i udviklingslandene er stærkt voksende, og vi løber den risiko, at mange af dem til sin tid vil bede om at få lånene eftergivet, idet de i modsat fald vil have svært ved at overholde betingelserne.

I bemærkningerne til lovforslaget skriver ministeren, at han med denne lovændring ikke vil få behov for at komme til Folketinget og bede om flere penge før i 1970-71. Den radikale gruppe vil, ligesom det er nævnt af flere andre ordførere, ikke have noget imod, om ministeren kommer før. Bemærkningerne har jo kun gyldighed, såfremt vi stiller os tilfreds med planen om i 1972-73 at nå op på 1 pct. af nettonationalindkomsten. Vi skulle gerne nå den ene procent noget tidligere, og vi har for øvrigt også i UNCTAD-konferencen for nylig stemt for en resolution, hvorefter de rige landes bidrag skal være ikke kun 1 pct. af nettonationalindkomsten, men 1 pct. af bruttonationalproduktet, hvilket i praksis vil sige ca. 25 pct. mere.

Jeg har til sidst en bemærkning til hr. Per Møller, der fremhævede det ønskelige i, at man også kunne levere danske landbrugsvarer inden for rammerne af denne lov. I FAOs sidste rapport, der kom i september, oplyses det, at mens produktionen af levnedsmidler i verden som helhed er steget med 3 pct. i 1967, steg produktionen med ikke mindre end 6 pct. i udviklingslandene, og en række økonomer og landbrugseksperter har i den senere tid udtalt forventningen om, at der vil komme tilsvarende stigninger i de kommende år. Vi vil således måske en skønne dag stå over for det modsatte problem, nemlig at u-landene står med et stort fødevareroverskud, som de får vanskeligheder ved at få afsat. Dette tyder i hvert fald på, at vi må optræde med varsomhed i denne sag og ikke indstille os alt for meget på, at Danmark kan levere landbrugsvarer til udviklingslandene i større omfang.